

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11C/203/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314213368
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8314213368.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: B. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z., zast. JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, AK Námestie slobody 25, 066 01 Humenné, proti žalovaným: 1. U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. Č.. XXXX/XX, XXX XX Z., žalovaná v 1. rade zastúpený JUDr. Jánom Sopiakom, advokátom, AK Štefánikova 17, 066 01 Humenné, 2. Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 6 000,- eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade p r i z n á v a náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 21.11.2014 domáhal vydania rozhodnutia v zmysle výroku tohto rozhodnutia. Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 22.01.2013 v meste Z. na ul. S. došlo k dopravnej nehode, ktorú zapríčinila žalovaná v 1.rade, keď pri cúvaní motorového vozidla značky O. L., A.: Z.-XXXBD tejto činnosti nevenovala náležitú pozornosť, zrazila matku žalobcu - cyklistku Q. S., ktorá pri nehode utrpela zranenia, ktorým následne dňa 29.01.2013 v K. Z. podľahla. Žalovaná v 1. rade bola rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 4T/132/2013-355 zo dňa 30.09.2013 uznaná vinnou z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, výkon ktorého bol podmienenečne odložený a bola jej určená skúšobná doba v trvaní štyroch rokov. Zároveň jej bol uložený trest zákazu činnosti po dobu piatich rokov a zároveň jej bola uložená povinnosť nahradiť vzniknutú škodu.

Motorové vozidlo, s ktorým žalovaná v 1. rade zapríčinila dopravnú nehodu, bolo poistené u žalovaného v 2. rade. Poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora C-22/12 zo dňa 24.10.2013, podľa ktorého sa jednotlivé ustanovenia smernice č. 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972 majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa žalobcu by sa táto zodpovednosť mala vykladať v takom kontexte, že aj žalovaný v 2. rade má zodpovednosť za túto nemajetkovú ujmu, ktorá mu bola spôsobená smrťou blízkej osoby, t.j. matky.

V súvislosti so smrťou Q. S. mu vznikla citová trauma dlhodobého charakteru, spočívajúca v strate blízkej osoby, rovnako došlo k zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život, ktorého ochrana je garantovaná Ústavou Slovenskej republiky a zároveň aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Matka žalobcu bola osobou v produktívnom veku, ktorá mala so svojimi deťmi veľmi blízky a hlboký vzťah. Bola aktívna a veselá osoba, ktorá svojou slnečnou povahou bola svojim deťom a manželovi oporou. Náhlou stratou matky bol veľmi dotknutý, prežil citovú traumu. Do dnešného dňa mu matka chýba a to pri každodenných činnostiach. S matkou pred jej smrťou a v podstate počas celého života žil v spoločnej domácnosti, delili sa spoločne o bežné radosti a starosti. Smútok zo straty matky bude u neho pretrvávať vždy a vzhľadom na to, že nie je možné napraviť nezvratný zásah do spoločného rodinného a súkromného života žalobcu s jeho matkou a rodinou, ospravedlnenie zo strany žalovanej v 1. rade nie je dostatočnou satisfakciou a preto požaduje primerané finančné zadosťučinenie.

2. Žalovaní s podanou žalobou vyslovili nesúhlas a žiadali ju v celom rozsahu zamietnuť.

3. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to rozsudkom č.k. 4T/132/2013-355, pripojeným trestným spisom sp. zn. 4T/132/2013, písomnými vyjadreniami strán sporu, výpoveďami strán sporu, výpoveďami svedkov a zistil nasledovný skutkový stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 4T/132/2013-355 zo dňa 30.09.2013 bola žalovaná v 1. rade uznaná vinnou z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., ktorého sa dopustila dňa 22.01.2013 v čase okolo 13.09 hod. v Humennom, keď po ulici Komenského viedla osobné motorové vozidlo značky O. L., A.: Z-XXXBD tak, že pri budove LDCH začala s vozidlom cúvať späť smerom k budove Polikliniky, pričom pri tomto úkone nevenovala náležitú pozornosť situácii v cestnej premávke a pri cúvaní zrazila cyklistku Q. S., ktorá sa v danom čase pohybovala po ľavej strane vozovky smerom k budove Polikliniky, a ktorá pri nehode utrpela zranenie a to pomliaždenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním pri polytraume a tukovej embólii pľúc 2. a 3. stupňa, ako aj ďalšie poranenia, ktorým dňa 29.01.2013 v NsP Humenné podľahla. V tomto konaní citovaným rozsudkom zo dňa 30.09.2013 súd podľa § 334 ods. 4 Tr. por. schválil dohodu o vine a treste, uzavretú dňa 04.09.2013 medzi Okresnou prokuratúrou Humenné a vtedy obvinenou U. Q., t.j. žalovanou v 1. rade. Za tento skutok bol žalovanej v 1. rade uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a zároveň jej bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo po dobu 5 rokov. Poškodený, t.j. manžel nebohej, bol odkázaný so svojim nárokom na konanie občiansko-právne. Časť nároku mu bola v trestnom konaní priznaná z titulu náhrady škody a to vo výške 1 073,88 eur. Rozsudok sa stal právoplatným 30.09.2013.

5. Žalovaná v 1. rade v písomnom vyjadrení zo dňa 08.12.2014 uviedla, že dňa 22.01.2013 viedla motorové vozidlo, ale neporušila žiadnu dôležitú povinnosť v dôsledku ktorej by spôsobila smrť cyklistke Q. S.. Má za to, že svojim konaním naplnila pojmové znaky prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Tr. Zákona. Naopak, bola to cyklistka ktorá ako účastník cestnej premávky sa nesprávala disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozovala bezpečnosť alebo plynulosť premávky. Nepripravená svoje správanie situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam tak, ako to ukladá § 3 ods. 1,2 písm. a) Zákona č. o cestnej premávke.

V ďalšom uviedla, že ona zastavila motorové vozidlo. Potom sa presvedčila, či na ceste nie sú nejaký iní účastníci cestnej premávky a až potom cúvala s motorovým vozidlom. Pri cúvaní mala dostatočný rozhľad, cúvať mohla bezpečne. Cyklistka jej do cúvajúceho koridoru a predovšetkým pred jej cúvajúce vozidlo vbehla rýchlo, čím jej vytvorila rýchlu a nepredvídateľnú prekážku. Preto zrážke a jej následkom nemohla zabrániť. Zo znaleckého posudku H.. O. Z. na str. 31 ods. 3 jednoznačne vyplýva, že zrážke nemohla zabrániť. Zo znaleckého posudku H.. Q. je zrejmé, že technickou príčinou nehody bolo najmä to, že obe účastníčky si v dostatočnej miere a najmä neustále nekontrolovali situáciu v priestore, odkiaľ mohlo hroziť nebezpečenstvo.

Je nepochybné, že skutok sa stal. Podľa jej názoru žalobca mal žalovať spol. Kooperativu poisťovňu, a.s. a to v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukázala na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora C-22/12 zo dňa 24.10.2013.

Pokiaľ sa jedná o tvrdenia žalobcu, že najväčší smútok prežívala rodina, tak tieto môže spochybníť. Má vedomosť o tom, že manžel alebo jej pred dopravou nehodou nežil usporiadaným manželským životom z dôvodu požívania alkoholických nápojov a tiež syn B. dosť často navštevoval pohostinské zariadenia.

6. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení zo dňa 11.12.2014 uviedol, že v zmysle judikatúry ESD z predmetu prvej (77/166/EHS), druhej (84/5/EHS) a tretej (90/232/EHS) smernice, ako aj z ich znenia vyplýva, že ich cieľom nie je harmonizácia zodpovednosti za škodu členských štátov a že podľa súčasného práva Spoločenstva samotného členského štátu môže voľne upraviť zodpovednosť za škodu pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel. ESD vo svojom rozhodnutí Farrell C-356/05 uviedol, že povinnosť poistného krytia cestujúcich je definovaná právnymi predpismi Spoločenstva, rozsah odškodnenia upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že určenie rozsahu odškodnenia obetí pri dopravných nehodách je vyhradené pre členské štáty EÚ. Zastáva názor, že európske motorové smernice nemajú priamy účinok. Majú špeciálne postavenia v rámci komunitárneho práva Spoločenstva a sú záväzné pre členské štáty Spoločenstva, ktorým sú určené, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na orgány členského štátu. Smernica je vždy adresovaná členským štátom. Nezaväzuje a nezakladá priamo práva a povinnosti fyzickým a právnickým osobám a vyžaduje si transpozíciu do vnútroštátneho práva formou aktu členského štátu. Lehotu na transpozíciu upravuje priamo smernica. Tzv. motorové smernice boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom č. 381/2001 Z.z.

Podľa jeho názoru, naša právna úprava definuje rozsah poistného krytia PZP tak, že deň nezahŕňa nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, sp. zn. 4Cdo/139/2011. Prípadný eurokonformný výklad pojmu škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP v tom zmysle, že by mal zahŕňať a náhradu nemajetkovej ujmy blízkych osôb obetí dopravnej nehody, by bol v rozpore so slovenským právom, a preto by nemal byť prípustný. Takýto výklad by tiež odporoval princípom právnej istoty a zároveň by retroaktívne zasahoval do existujúcich vzťahov povinného zmluvného poistenia, čo by odporovalo princípom právneho štátu. Je preto toho názoru, že k zahrnutiu práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do existujúcej úpravy PZP nemožno dospieť ani eurokonformným výkladom zákona o PZP.

Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie ESD č. C-22/12, o ktoré sa žalobca opiera, ESD nevyslovil nesprávnu transpozíciu tzv. motorových smerníc, ale výslovne rozhodol, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Má za to, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva na náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia. ESD nemá kompetenciu vykladať vnútroštátne predpisy, pokiaľ nie sú v rozpore s nejakým konkrétnym nariadením alebo smernicou EÚ. ESD vo svojom rozsudku určil, že PZP za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. To znamená, že právom uplatniteľným v konkrétnom prípade v konkrétnom prípade, je právo české, ktoré upravuje nemajetkovú ujmu ako náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu. Uvedené však nie je možné aplikovať v tomto konaní, nakoľko slovenská právna úprava pod pojmom škoda nerozumie nemajetkovú ujmu, teda ujmu, ktorú je povinná uhradiť osoba, ktorá zásah do osobnostných práv spôsobila, ak iný spôsob nápravy nie je možný, naopak, tieto pojmy striktno odlišuje. V prípade usmrtenia poškodeného majú rodinní príslušníci poškodeného nárok na náhradu nákladov na výživu a nákladov spojených s pohrebom, a to vychádzajúc z ustanovení OZ. Nemajetková ujma nespadá pod rozsah poistenia upravený v § 4 zákona o PZP a preto nemá žalobca nárok vymáhať túto sumu od neho. Nesúhlasí s extenzívnym výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP. Poistenie sa týka poistenia zodpovednosti za škodu, a nie poistenia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu.

V ďalšom poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009. V tomto smere uviedol, že on ako poisťovateľ, ktorý je len účastníkom poistného vzťahu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, žiadnym spôsobom nezasiahol do osobnostných práv žalobcu a preto v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 OZ nie je nositeľom hmotnoprávnej

povinnosti a teda nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove V sp. zn. 12Co/89/2013.

7. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že s mamou žil v spoločnej domácnosti, mal s ňou dobrý vzťah, vychádzali spolu dobre. Bola im oporou v živote. Plánoval, že sa oženi, že sa im bude starať o vnúčatá a potom, ako sa to všetko stalo, sa im to všetko rozvrátilo. Smrť matky pociťuje ako dlhodobú stratu. Má traumu na celý život. Mamu mu už nikto nevráti, chce byť oporou otcovi a aj sestru. V ďalšom uviedol, že jeho otec to znáša veľmi zle po psychickej stránke, po nociach plače, nespí. Najhoršie sú obdobia sviatkov, keď nemajú mamu, pociťuje to veľmi zle. Strašne im chýba. Mama bola aktívna, veselá osoba, nebola na dôchodku, pracovala ako upratovačka na poliklinike v Z.. Myslí si, že suma 6 000,- eur je primeraná suma za jej smrť. Je na tom psychicky zle. On mal mamu ako blízku osobu, bola jeho dôverníčkou. V čase smrti mamy nepracoval, teraz je na úrade práce, medzitým robil v Čechách, pracoval na turnusy v automobilke s mesačným príjmom asi 12 000,- Kčs. V Čechách začal pracovať v roku 2014, asi v apríli a prestal niekedy v septembri 2014, pretože tam nebola práca. Predtým pracoval vo firme D., pracoval vo Francúzsku 3 mesiace. Od roku 2006 do roku 2013 pracoval aj v Z., v D. a v stavebnej firme H., mohlo to byť v roku 2007, 2008, asi dva, tri roky pred smrťou matky nepracoval nikde. Posledný čas žil v spoločnej domácnosti s rodičmi. V ďalšom uviedol, že alkoholické nápoje často nepožíval.

8. Žalovaná v 1. rade vo svojej výpovedi uviedla, že ľutuje, čo sa stalo, aj na nej to zanechá psychickú traumu na celý život. Nespáva preto, bolí ju, že bola veľmi hrubo verbálne urážaná, že je vrahyňa a ďalšie iné nemiestne veci. Bola napadnutá médiami z podnetu tejto rodiny, hlboko psychicky klesla, do dnes sa z toho lieči. Čo bolo o mne povedané v médiách, to nie pravda. Nikdy sa pred nehodou psychicky neliečila. Bol obvinený jej manžel z toho, že jej dal kľúče od auta a bolo v médiách uvedené, že nebohú prešla hore dole opätovne, čo nie je pravdou. Nemôže sa spamätať z toho, akú veľkú psychickú a morálnu ujmu jej táto rodina spôsobila. Uznáva svoju chybu, má za to, že vina bola obojstranná, že nebohá, za ktorú sa stále modlí, a je jej ľúto tejto rodiny, ako účastník cestnej premávky sa nevenovala dostatočne, vybehla z vedľajšej cesty, nedala pozor a taktiež jej ona týmto zničila psychické zdravie a má ujmu nadosmrti. Veľmi toho ľutuje. Žalobca ju v meste verejne napadol, urážal ju do vrahyň, že bude sedieť v base. Takisto jej spôsobil psychickú ujmu, nemohla preto vôbec spať a kvôli tomu sa aj následne lieči. Keďže nechcela nikomu ublížiť, viac sa k tomu nebude vracieť, preto chce, aby bral súd do úvahy to, že spoluzavinenie bolo obojstranné. Uznala som si vinu ako spoluvinu, uznáva vinu len v časti, ona sa venovala premávke. Chcela pokračovať ďalej súdnou cestou, hájiť si svoju nevinu, ale bola na tom psychicky zle, bola morálne a psychicky zničená, jej manžel vedel, že jazdila ako vodička už 30 rokov mimo mesta, po celom Slovensku, vedel, že jej môže zveriť vozidlo ako svojprávnej osobe. V tom čase, ani predtým, nemala žiaden problém, ale keďže bola takto zničená a s touto rodinou nechcela mať nič spoločné, len ich ľutovala a za nebohú sa modlí.

V tom čase bola v zlom psychickom stave. Hneď na druhý deň bola osobne na áre a medzi tým asi 5-krát každý deň telefonovala vrchnej sestre, že čo sa deje. Nebohá zomrela na ôsmy deň, bola v bezvedomí. Ona jej dávala prvú pomoc po nehode. Boli tam ľudia, boli tam lekári, nikto neposkytoval pomoc okrem nej. Tiež volala záchranku. Pomáhala nebohú nakladať do sanitky, chcela s ňou ísť, ale policajti ju už do sanitky nepustili.

V ďalšom uviedla, že vie že žalobca a jeho rodina boli v zlom psychickom rozpoložení, ale ani oni ju nemali právo takto súdiť. Nebola schopná ani vykonávať rekonštrukciu, nakoniec sa premožila. Po nehode k ním išla s doprovodom manžela. Bol doma iba syn, hľadali ich otca, pána S., ona ho objala, prosila ho, že to nechcela urobiť. Vtedy bol milý a vedeli, že to dopadne dobre. Neskôr sa telefonicky rozprávala s pánom S. starším, ktorý taktiež s ňou rozprával pekne.

9. Svedkyňa U. S. vo svojej výpovedi uviedla, že s mamou mala veľmi dobrý vzťah. S mamou strávila dosť času, bývali v spoločnej domácnosti, spoločne chodili nakupovať, trávili spolu každú jednu chvíľu, spoločné sviatky. Čo sa týka toho dňa, keď sa to stalo, dodnes sa z toho nedokáže spamätať, resp. nikdy v živote sa z toho nespamätá, pretože mama je vždy len jedna, mama už nikdy nebude. Ona prežila veľkú citovú traumu, nie len z dôvodu toho, čo sa týka usmrtenia, ale z dôvodu toho, že pred smrťou sa mama veľmi trápila a mama jej veľmi chýba, nikdy v živote sa s tým nevyrovná. V čase smrti matky, nebola zamestnaná, žila z toho, čo predtým zarobila v zahraničí, zhruba za tri mesiace, keď pracovala v Nemecku. Pred prácou v Nemecku pracovala na Slovensku vo firme COOP Jednota ako

predavačka. V Nemecku pracovala ako servírka. Domov z Nemecka sa vrátila zhruba od októbra 2012. V ďalšom uviedla, že sviatky trávili spolu. V tom čase dostávala len podporu z toho, čo bola zamestnaná zo zahraničia. Potom, po dopravnej nehode a po pohrebe, odcestovala naspäť do Rakúska, teraz tam už nepracuje.

Žila v spoločnej domácnosti s otcom, s matkou, s bratom, štyria, bývali v trojizbovom byte, ktorý stále existuje. Ona sa na chode domácnosti podieľala, spoločne s mamou varili, spoločne piekli. Variť vie aj otec, aj jej brat, vždycky spoločne sa tak stretávali. Mama si robila v tom čase opatrovateľský kurz, mali spoločné plány, ona má hotelovú školu, má vzťah ku opatrovaniu a chcela si tiež spraviť opatrovateľský kurz a spoločne vycestovať do zahraničia a opatrovať. Jej mama žiadne zdravotné problémy nemala, bola veselá, bola nefajčiarka, nepila, bola zdravý živý človek, srdečná osoba.

V ďalšom uviedla, že jej brat mal veľmi dobrý vzťah s mamou, bola jeho priateľskou, bola jeho oporou, vždycky, keď niečo potreboval, tak išiel za ňou o radu, so všetkým sa spolu radili a podobne. Jej brat má veľkú citovú traumu, vôbec nepoužíva alkoholické nápoje a keď si dá jedno pivo, tak toto je maximálne.

Po smrti matky bola vo veľkom citovom rozpoležení, väčšinu vecí si nepamätá. Nevie o tom, či žalovaná v 1. rade bola navštevovať matku v nemocnici. Ona sa osobne s ňou nestretla a vzhľadom k tomu, že bola vo veľkom citovom rozpoležení, keď sa to pri rekonštrukcii riešilo, možno použila nejaké hrubé slová, dnes po dvoch rokoch, by to už vôbec nerobila, nepovedala. V ďalšom uviedla, že vie, že žalovaná volala jej otcovi, avšak vždycky tvrdila, že je nevinná. Čo sa týka pohrebného, vie, že pri pohrebe dávala nejaké peniaze otcovi, nevie povedať v akej výške. Čo sa týka straty matky, žalovaná v 1. rade neurobila žiadne kroky, aby zmiernila jej bolesť.

10. Svedok B. S. vo svojej výpovedi uviedol, že žili ako normálna rodina. V tom čase bol zamestnaný, ale už som bol aj v starobnom dôchodku, resp. mal predčasný dôchodok. Predtým robil 42 rokov v Inžinierskych stavbách Košice ako zvärač. V čase dopravnej nehody žili v spoločnej domácnosti, on s manželkou a s nami žili aj deti B. a U.. Oni v tom čase boli slobodní, slobodní sú aj teraz. Bývali v trojizbovom byte, v ktorom aj bývajú doposiaľ. Stále žijú ako normálna rodina, syn chodí do práce v Českej republike, dcéra pracuje v Z. v obchode ako predavačka. On v súčasnej dobe nepracuje, chodí do rodičovského domu pri Q. v O. a tam chce na všetko zabudnúť. Manželka si robila nejaký kurz, chcela ísť pracovať do Rakúska, on s tým súhlasil, aby tam išla robiť a zarobiť peniaze, pretože hovorila, že nemá tú dobrú prácu. V čase dopravnej nehody prácu nemala. Plánovala, že najbližšiu jar pôjde do Rakúska pracovať. Chceli mať nejakú zábezpeku pre deti. Chod domácnosti robila ona sama, chodila s ním na chalupu, sadili sme tam a podobné veci. O deti sa starali spoločne, každá matka pomáha svojim deťom, to znamená, že on zabezpečoval v podstate financie pre rodinu a ona sa starala o chod domácnosti. Oni vedia variť všetci, ale stravu prevažne zabezpečovala manželka. Deti pomáhali, aj teraz pomáhajú v domácnosti, ale hlavnú činnosť robila moja manželka.

Pokiaľ sa jedná o žalovanú v 1. rade tak uviedol, že sa nevie vyjadriť k tomu, či bola napríklad v nemocnici. Oni od nej žiadali peniaze na pomník, aj urobila, ona s tým súhlasila, dala im 2 500,- eur. Toto žiadal on, čiže určite sa nestalo to, že ona prišla za nami a sama im tieto peniaze ponúkla. On sa zmieril s tým, že od nej už nič nechce.

Pokiaľ sa jedná o vzťah jeho manželky k deťom uviedol, že mali výborný vzťah. Dcéra vychádzala s matkou asi lepšie, to preto, že je žena a ženy si majú čo povedať a syn ju počúvať musel, ale malý určite dobrý vzťah. Jeho syn alkohol požíval len v takej miere, ako ostatní tenagery, možno niekedy to prehneli, neboli nikdy s ním problémy, určite doma napríklad nikdy nevystrájal kvôli alkoholu a podobne. Nie je ani pravdou, žeby sa chcel s manželkou rozviesť.

11. Právny zástupca žalobcu vo svojom prednese na pojednávaní uviedol, že zotrváva na podanej žalobe s tým, že žiada, aby súd žalobe vyhovel, pričom poukázal na skutkové okolnosti, ktoré sú v žalobe uvedené a žiadal, aby na ne súd prihliadal. V ďalšom poukázal aj na rozhodnutie tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 5C/296/2014, ktoré bolo zmenené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/121/2016, kde súd žalovanú spolu s žalovaným v 2. rade, čiže spol. Kooperativu zaviazal žalobcovi spoločne a nerozdielne zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 6000,- eur. Na tieto rozhodnutia poukázal a žiadal, aby v týchto intenciách aj súd v tomto konaní rozhodol.

12. Právny zástupca žalovanej v 1. rade vo svojom prednese uviedol, že je pravdou, že jeho klientka spôsobila dopravnú nehodu ako vodič, ale v tom čase mala uzavreté povinné zmluvné poistenie priamo so žalovaným v 2. rade, kde podľa jeho názoru má byť aj táto spoločnosť zaviazaná na náhradu plnenia, ktoré sa uplatňuje v tomto konaní, a to titulom uzavretej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení. V prípade, ak by súd rozhodol v neprospech jej klientky, žiadal, aby súd zväžil celkové okolnosti prípadu, poukázal na to, že jeho klientka sa ospravedlnila jednak otcovi zomrelej, jednak synovi zomrelej, takisto poukázala aj na finančné prostriedky pokiaľ on vie vo výške 2 500,- eur, pričom toto nemusela ona z vlastnej iniciatívy vôbec urobiť. Súd by mal zohľadniť aj okolnosti, ktoré vyplývajú z trestného konania, a to skutočnosť, že aj samotná zomrelá spoluzavinila dopravnú nehodu, kde tieto okolnosti boli aj preukázané v trestnom konaní.

13. Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

14. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydliá a korešpondencie.

15. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie

16. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“), povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto

je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má nájomca.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d),
- d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

17. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady (72/166/EHS) z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.

Podľa čl. 22 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES z 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, osobnú ujmu a škodu na majetku, ktorú utrpeli chodci, cyklisti a iní nemotorizovaní užívatelia cesty, ktorí sú obvyčajne najslabšími účastníkmi nehody, by malo pokrývať povinné poistenie vozidla účastného na nehode, kde majú nárok na odškodnenie podľa vnútroštátneho občianskeho práva. Toto ustanovenie nepredurčuje zodpovednosť za škodu alebo úroveň výšky odškodneného pri konkrétnej nehode podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

Podľa čl. 36 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES z 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, skutočnosť, že osoba, ktorá utrpela ujmu alebo škodu, má priame právo na žalobu proti poisťovni, je logickým doplnením určenia takýchto zástupcov a navyše zlepšuje právne postavenie poškodených osôb pri dopravných nehodách vzniknutých mimo členského štátu, v ktorom má taká osoba trvalý pobyt.

18. V danej právnej veci súd mal za nesporné a preukázané, že dňa 22.01.2013 došlo k dopravnej nehode, kde žalovaná v 1. rade ako vodička motorového vozidla zrazila cyklistku Q. S., matku žalobcu, ktorá v dôsledku zranení, ktoré utrpela pri dopravnej nehode, dňa 29.01.2013 zomrela. Žalovaná v 1. rade bola rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4T/132/2013-355 zo dňa 22.01.2013 uznaná vinnou z prečinu usmrtenia v zmysle § 149 Trestného zákona, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.09.2013. V čase dopravnej nehody motorové vozidlo žalovanej v 1. rade bolo poistené u žalovaného v 2. rade.

Nebohá Q. S. bola matkou žalobcu, s ktorou žalobca žila v spoločnej domácnosti. Žalobca si v tomto súdnom konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená tragickou smrťou jeho matky, teda osoby jemu veľmi blízkej. Medzi žalobcom a jeho matkou bol veľmi dobrý vzťah, mama mu bola oporou, poradcom, ale aj osobou, ktorej sa mohol so všetkým zdôveriť.

19. Právoplatným odsúdeným žalovanej v 1. rade bola preukázaná jej zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcu, a to do práva na jeho súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou jeho matky ako najbližšieho príbuzného natrvalo narušený. Ide pritom o objektívnu zodpovednosť, ktorá je zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie.

Zo strany žalovanej v 1. rade tento zásah bol protiprávny, teda neoprávnený a z hľadiska zodpovednosti nebolo významné či tento zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene, vedome, alebo nevedome, keďže ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Na skutočnosť, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nedbanlivosti a že aj poškodený porušil svoju právnu povinnosť súd prihliada súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ako na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva.

Satisfakcia má mať reparačné účinky pre poškodených, nie však likvidačné pre pôvodcu zásahu. Je potrebné uvedomiť si, že v prípade úmrtia žiadnym zadosťučinením, vrátane finančného, nemožno odčiniť skutočne vzniknutú ujmu, ale jeho zmyslom je iba túto ujmu zmierniť.

20. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa tiež právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Občianskoprávne sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby upravuje ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka. Určenie subjektov, na ktoré dopadajú sankcie podľa tohto zákonného ustanovenia, zákonná úprava vymedzuje vzťahom medzi osobou, do ktorej práv na ochranu osobnosti bolo neoprávnené zasiahnuté (môžu ňou byť len fyzické osoby) a osobou, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (môžu ňou byť aj právnické osoby). Pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto právneho vzťahu sa viažu na určitú osobu.

21. Z citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky, Dohovoru o ochranu ľudských práv a slobôd, Občianskeho zákonníka vyplýva obsah práva na ochranu osobnosti. Do rámca všeobecnej úpravy ochrany osobnosti patrí aj právo na súkromie. Rešpektovanie súkromného života, zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je rodinný život zahŕňajúci aj vzťahy medzi blízkymi príbuznými, s osobami v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Ide o vzťahy medzi príbuznými, bez ohľadu na skutočnosť, že žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti. Predpokladom zodpovednosti a vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby je existencia neoprávneného zásahu spôsobilému ujmu vyvolať a príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho protiprávnosťou.

22. V danom prípade protiprávnosť a príčinná súvislosť zásahu vyplýva z trestného konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 4T/132/2015. V tomto konaní bola žalovaná v 1. rade uznaná vinnou z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu štyroch rokov a bol jej uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov po dobu piatich rokov.

23. Súd nemal pochybnosť o tom, že smrť matky žalobcu spôsobila veľmi vážny zásah do jeho súkromného života a žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia v tomto prípade nemôže byť postačujúca. Smrťou matky žalobca stratil sociálne, morálne, citové puto vytvorené medzi ním a nebohou matkou. Od smrti matky má žalobca a jej rodina ochudobnenú sféru vzťahu s nebohou ako najbližším rodinným príslušníkom. Stratil možnosť prejavovať jej lásku, priazeň a dostávať oporu, porozumenie. Protiprávnym konaním žalovanej v 1. rade u žalobcu došlo k nenávratnej deštrukcii väzieb súkromného života. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané vyváženie a zmiernenie ujmy žalobcu. Ujma vzniknutá žalobcovi je neodstrániteľná, každá iná fyzická osoba by ujmu považovala za objektívne závažnú, náhrada nemajetkovej ujmy môže u žalobcu prispieť k zmierneniu stavu. Je prejavom slušnosti a spravodlivosti, nemôže však odčiniť dopad tragickej udalosti.

Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že čo do základu uplatneného nároku je žaloba voči žalovanej v 1. rade dôvodná.

24. Súd je tiež toho názoru, že žaloba je dôvodná čo do základu uplatneného nároku aj voči žalovanému v 2. rade, ktorého obrana v tomto konaní bola postavená na skutkových tvrdeniach o tom, že z povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, nie je hrazená ako škoda aj nemajetková ujma.

Poistenie má za úlohu ekonomickú ochranu jednotlivcov, rodín, spoločností, firiem či iných subjektov. Poistovníctvo je založené na tvorbe poistno-technických rezerv, ktoré sa tvoria prostredníctvom výberu a akumulácie poistného od poistených. Z týchto rezerv sú následne poisťovňou vyplácané poistné plnenia. Na základe dohody a za poplatok poisťovňa na seba preberá dohodnuté riziká v dohodnutom rozsahu. V prípade, že nastane poistná udalosť, poisťovňa sa zaväzuje uhradiť poistenému dohodnutú poistnú sumu, v prípade poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa poistenie vzťahuje na následky spôsobené poškodeným pri prevádzke motorového vozidla a nie je obmedzené na osobu poistenca. Uvedený druh poistenia je poistením, ktorého existencia je pri prevádzke motorového vozidla povinná v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Poistenie slúži ako prostriedok na prenos rizika zo subjektu, ktorý ho nie je ochotný podstúpiť na poisťovateľa, ktorý je ochotný ho prebrať.

25. Zákon č. 381/2001 Z.z. a rovnako ani Občiansky zákonník termín škoda nedefinuje. Vo všeobecnosti pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Súčasťou náhrady škody sú však aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona. Ide o bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia upravené v ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Ak samotný Občiansky zákonník pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia tieto nemajetkové ujmy považuje za súčasť náhrady škody, niet rozumného dôvodu vylúčiť z pôsobnosti zákona č. 381/2001 Z.z. nemajetkovú ujmu, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, a to len preto, lebo možnosť priznania takejto nemajetkovej ujmy je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka upravujúceho v ust. § 11 a nasledujúcich ochranu osobnosti.

Súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 642/02, ktorý pokiaľ sa jedná o intepretáciu pojmu škoda plynúcu z judikatúry Súdneho dvora uviedol, že preto tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov... ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu... K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú, alebo nemajetkovú ujmu zákonom chránených záujmov.

26. Súd je toho názoru, že pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je pojem škoda potrebné vykladať tak, že zahŕňa i nemajetkovú ujmu, i keď sa jedná o samostatné inštitúty, ak účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škody, ku ktorej došlo v súvislosti s prevádzkou vozidla.

V tomto smere súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 1/2014, z ktorého vyplýva, že: „... ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už uviedol, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie prispieť k zisteniu obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 515/2012, IV. ÚS 294/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010). Podľa tejto judikatúry ako ústavne nesúladne (porušujúce základné práva sťažovateľa) ústavný súd hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 515/2012, IV. ÚS 294/2012, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III. ÚS 150/99).“ Z uvedeného je zrejmé, že pri posudzovaní veci je nepochybne potrebné interpretovať právnu normu v súlade s princípmi spravodlivosti.

Vzhľadom na uvedené súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že podstatou poistenia je ekonomická ochrana jednotlivcov, rodín, spoločností, firiem či iných subjektov. Na základe dohody a za poplatok poisťovňa na seba preberá dohodnuté riziká v dohodnutom rozsahu.

27. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločností a Európskej únie uvedené v prílohe. V tejto prílohe v zozname preberaných právnych aktov Európskych spoločností a Európskej únie sú uvedené i Smernica Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, druhá Smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a tretia Smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno posudzovať izolovane bez ohľadu na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami.

28. K otázke krytia náhrady ujmy z povinného zmluvného poistenia zásadné stanovisko vyslovil Súdny dvor vo svojom rozsudku vydanom dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 týkajúcej sa S. Z.. V tomto rozhodnutí uviedol, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a ods. 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 ods. 1 tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Vo svetle uvedeného a za použitia eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný v 2. rade je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovanej v 1. rade za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcovi.

29. V súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá povinným zmluvným poistením súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutí, ktorým bola sťažnosť žalobcu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená Ústavný súd skonštatoval, že hoci vo veci C-22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č.381/2001 Z. z. , podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.

Totožný záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016 vydanom vo veci I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

Obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí zo dňa 11.10.2016 vo veci sp. zn. III. ÚS 666/2016.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 31.07.2017 vo veci sp. zn. 6MCdo/1/2016 uviedol : „Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.“

30. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žaloba bola voči žalovaným v 1. a 2. rade podaná dôvodne.

31. V ďalšom sa súd zaberá výškou nemajetkovej ujmy ktorú si v tomto konaní žalobca uplatnil v sume 6 000,- eur.

Určenie takejto náhrady nemôže byť svojvoľné a ničím neobmedzené. Podľa ustálenej súdnej praxe za primeranú náhradu pri strate blízkeho príbuzného v priamom rade sa považuje čiastka 10 000,- eur. V takejto čiastke bola každej z pozostalých blízkych osôb v priamom rade stanovená náhrada nemajetkovej ujmy i v obdobných právnych veciach, čo vyplýva z už skôr spomínaných dvoch rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaných vo veciach III.ÚS 646/2015 a I. ÚS 474/2016.

Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku. Súd pri určení výšky peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrti matky a okolnosti za ktorých došlo k usmrteniu matky žalobcu.

V danej právnej veci je nesporné, že smrť matky žalobcu spôsobila z nedbanlivosti bez akýchkoľvek pochybností žalovaná v 1. rade, za čo bola aj právoplatne odsúdená. V konaní nebolo preukázané, aby nebohá matka žalobcu porušila nejaké právne predpisy a v rámci konania pred súdom žalovaná v 1. rade v tomto smere vo veci nežiadala vykonať ďalšie dokazovanie. S nebohou matkou žalobca dlhodobo žil v spoločnej domácnosti. Túto spoločnú domácnosť tvorili ešte otec aj sestra žalobcu. Žalobca je slobodný a vlastnú rodinu nemá, do budúcnosti si plánoval rodinu založiť a plánoval, že jeho matka sa bude starať o vnúčatá. Žalobca s matkou trávil veľa času a bol na ňu silne citovo naviazaný. Smrťou matky stratil osobu, ktorej sa zdôveroval. Dané skutočnosti potvrdili aj svedkovia vypočutí v tomto konaní. V dôsledku neoprávneného zásahu žalovanej došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou.

V konaní bolo tiež preukázané, že pred nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, bola súdržná. Opačné tvrdenia žalovanej v 1. rade v tomto konaní preukázané neboli. Samotná žalovaná v 1. rade poukazovala iba na zlý vzťah medzi nebohú Q. S. a jej manželom, teda otcom žalobcu, ani tieto skutočnosti však v konaní preukázané neboli.

Súd bral v úvahu aj skutočnosť, že žalovaná v 1. rade sa žalobcovi a jeho rodine ospravedlnila, po nehode sa zaujímala o stav nebohej, poskytla rodine zomrelej aj finančné prostriedky v súvislosti s pohrebom a zabezpečením pomníka pre matku žalobcu.

Súd zohľadniac všetky uvedené skutočnosti dospel k záveru, že za takejto situácie žalobcom požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6 000,- eur zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Preto v zmysle § 511 Občianskeho zákonníka žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal žalobcovi spoločne a nerozdielne zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 6 000,- eur.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a preto žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.